

SPORTS NESASTĀV VIEN NO

UZVARĀM

VAI ZAUDĒJUMIEM

”

Pacients sportists: Ko katram ārstam jāzina un jāspēj pamānīt?

Latvijas Antidopinga birojs

Mg.sab.ves; Mg. Biomed. Ivans Šapošņikovs, ivans.saposnikovs@antidopings.gov.lv

Vecākais eksperts izglītības un informācijas jautājumos, *ITA International Clean Sports Educator*,
fitnesa treneris, praktizējošs koučs

www.antidopings.gov.lv

[Antidopings.gov.lv](https://www.facebook.com/Antidopings.gov.lv)

[PatiessSports](https://www.instagram.com/PatiessSports)

Aktuālie jautājumi

- Antidopings sportā;
- Antidopinga programmu nolūks;
- Sportistu un SAP pienākumi un atbildība;
- Medikamenti un metodes;
- Pacients sportists;
- Kur pārbaudīt medikamentus?
- Terapeitiskās lietošanas atļauja (TLA);
- J&A

Latvijas Antidopinga
birojs

PATIESS
SPORTS

Latvijas Antidopinga biroja virzieni

**Dopinga
Kontrole**

**Rezultātu
pārvaldība**

Izglītošana

Antidopinga programmu nolūks

- **Saglabāt sporta patieso vērtību - sportisko garu.**
- **Aizsargāt sportistu pamattiesības piedalīties sportā, kurā netiek lietots dopings.**
- **Veicināt sportistu veselību, godīgumu un vienlīdzību.**

PIENĀKUMI UN ATBILDĪBA GODĪGA UN PATIESA SPORTA VEICINĀŠANĀ

Informācija balstīta Pasaules Antidopinga kodeksā, 21. pantā

SPORTISTS

Zini un ievēro Antidopinga noteikumus.

Vienmēr esi pieejams dopinga kontrolei.

Esi atbildīgs par to, ko uzņem ar pārtiku vai lieto. Pārbaudi medikamentu un uztura bagātinātāju sastāvu!

Informē savu ārstu, ka esi sportists.

Neklusē par antidopinga noteikumu pārkāpumiem.

Sadarbojies antidopinga noteikumu pārkāpumu izmeklēšanā.

Atklāj sava palīgpersonāla identitāti.

PIENĀKUMI UN ATBILDĪBA GODĪGA UN PATIESA SPORTA VEICINĀŠANĀ

Informācija balstīta Pasaules Antidopinga kodeksā, 21. pantā

ATBALSTA PERSONĀLS

Zini un ievēro Antidopinga noteikumus.

Sadarbojies un palīdzi sportistam dopinga kontroles laikā.

Izmantojiet savu ietekmi uz sportistu, lai veicinātu godīga un patiesa sporta vērtības.

Neklusē par antidopinga noteikumu pārkāpumiem.

Sadarbojies antidopinga noteikumu pārkāpumu izmeklēšanā.

Neizmanto un neglabā sportā aizliegtās vielas un metodes.

Latvijas Antidopinga
birojs

Noderīgi

- Aktuālās ziņas
- Kas ir dopinga pārkāpums?
- Dopinga pārkāpumu noteikumi
- PATIESS SPORTS
- Informē par antidopinga noteikumu pārkāpumu
- Noderīgi sporta organizācijām
- Ieskaties 2021.gada Kodeksa būtiskākajās izmaiņās!

Antidopings

- SPORTĀ AIZLIEGTĀS VIELAS
- Pārbaudīt medikamentu
- Konstatētie antidopinga pārkāpumi
- Izglītība
- Lekcijas un semināri
- Terapeitiskās lietošanas atļauja

Kontakti

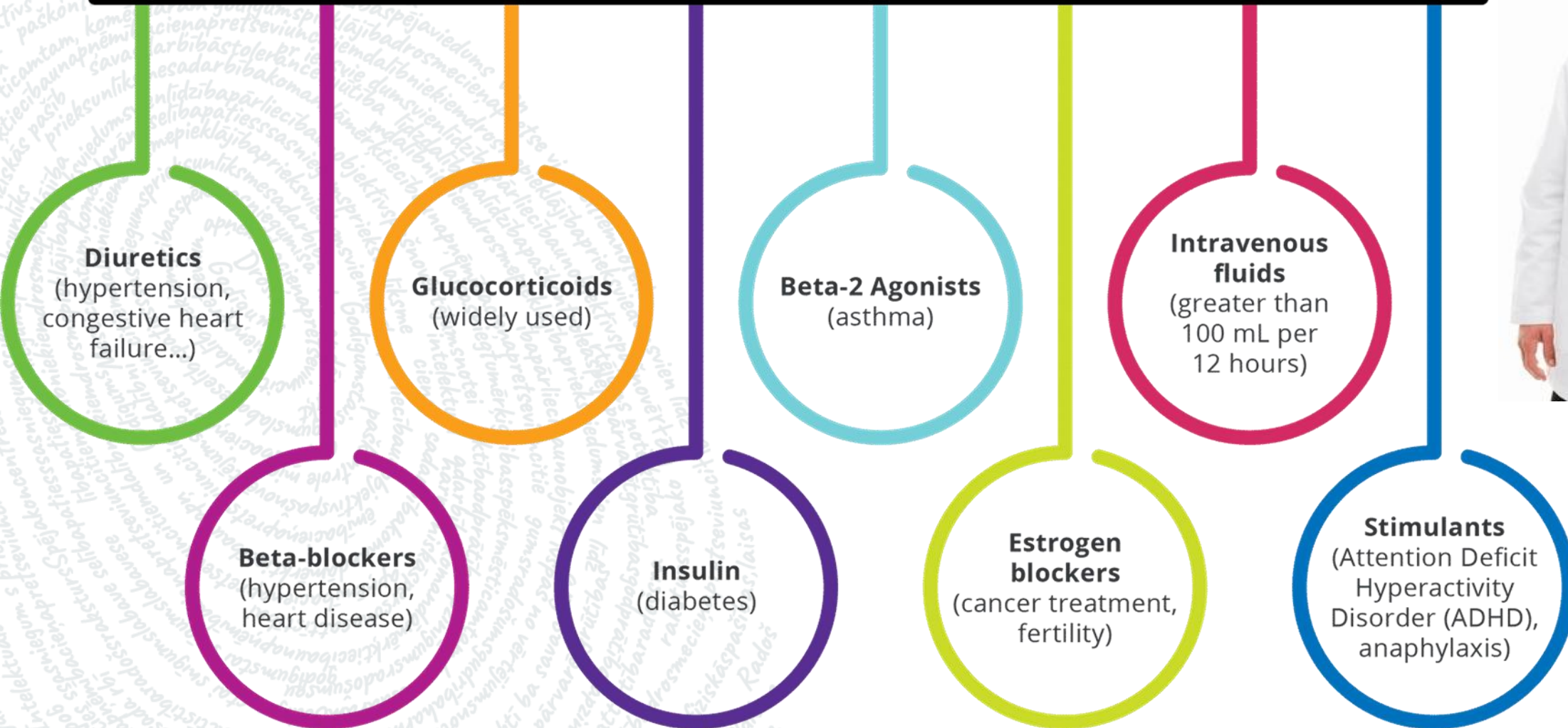
- Darbinieku kontakti
- Pakalpojumi
- Starptautiskā sadarbība
- ZIŅO PAR PĀRKĀPUMU!

Aizliegtu vielu un metožu saraksts

Aizliegtas VIENMĒR	Aizliegtas SACENSĪBU LAIKĀ	Aizliegtas NOTEIKTOS SPORTA VEIDOS
S0. NEAPSTIPRINĀTAS VIELAS	S6. STIMULĒJOŠIE LĪDZEKĻI	PI. BĒTA BLOKATORI
S1. ANABOLISKIE LĪDZEKĻI	S7. NARKOTISKĀS VIELAS	
S2. PEPTĪDHORMONI, AUGŠANAS FAKTORI, u.c.	S8. KANABINOĪDI	
S3. BĒTA-2 AGONISTI	S9. GLIKOKORTIKOĪDI	
S4. HORMONI UN VIELMAIŅAS MODULATOR		
S5. DIURĒTISKIE LĪDZEKĻI UN CITI MASKĒTĀJLĪDZEKĻI		
M1. M2. M3. AIZLIEGTĀS METODES		

Medikamenti un metodes

Skābekļa transports

- EPO
- Manipulācijas ar asinīm vai asins komponentiem
- O₂ mākslīga veicināšana

Relaksējošās vielas

- β-blokatori
- kanabinoīdi

Maskējošie līdzekļi

- Diurētiskie līdzekļi
- Epitestosterons
- Plazmas tilpuma paplašinātāji
- Sekrēcijas inhibitori

Muskuļu masas palielināšana

- Anaboliskie androgēnie steroīdi
- β-2 agonisti
- Insulīns
- Augšanas hormons

Stimulējošās vielas

- Amfetamīns
- MDMA / Ekstazī
- Efedrīns
- Kokaīns

Darba spēju uzlabošana

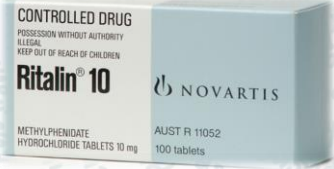
- Meldonijs
- Trimetazidīns

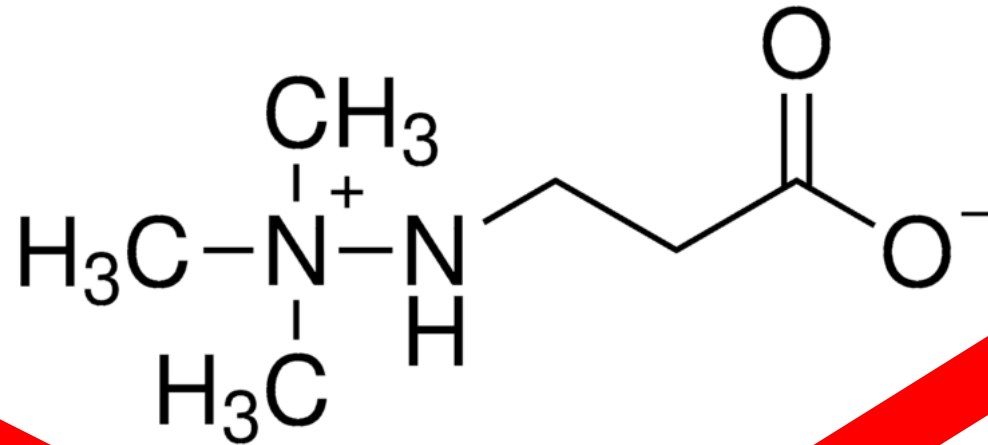
Svara samazināšana

- Diurētiskie līdzekļi

Mazina vai maskē sāpes

- Morfijs
- Tramadols
- Kortizons
- Sistēmiskie glikokortikoīdi

2018
.gads

3

2019
.gads

6

2020
.gads

1

2021
.gads

2

2022
.gads

6

2023
.gads

4

2024
.gads

1

2025
.gads

2

PACIENTS SPORTISTS

Latvijas Antidopinga
birojs

PATIESS
SPORTS

! Svarīga informācija medicīnas speciālistiem par sportā aizliegtajām vielām!

SPORTISTA ATBILDĪBA – STINGRAS ATBILDĪBAS PRINCIPS

- ▶ Sportists ir atbildīgs par visu, ko lieto – gan pārtiku, gan medikamentus, gan uztura bagātinātājus.
- ▶ Pirms jebkuru zāļu lietošanas pārbaudiet, vai tās nav aizliegto vielu sarakstā.
- ▶ Sportistam jāinformē ārsts, par to, ka varētu tikt pakļauts dopinga kontrolei.

MEDIKAMENTU PĀRBAUDE

- ▶ Izmantojiet Latvijas zāļu reģistru > *Papildu parametri* > *Informācija par lietošanu sportā*
- ▶ Apmeklējiet Latvijas Antidopinga biroja izveidoto lietotni: zales.antidopings.gov.lv

JEBKURŠ PĀRKĀPUMS
VAR RADĪT DISKVALIFIKĀCIJU
UN NEGATĪVI IETEKMĒT
SPORTISTA KARJERU.

KĀ RĪKOTIES, JA MEDIKAMENTS IR AIZLIEGTS?

- ▶ Ja ārstēšanai nepieciešama sportā aizliegta viela, sportistam jāpiesakās Terapeitiskās lietošanas atļaujai (TUE).
- ▶ Visa informācija par TUE pieejama: antidopings.gov.lv/lv/tla
- ▶ TUE jāpiesakās savlaicīgi Nacionālajā antidopinga organizācijā vai Starptautiskajā sporta veida federācijā.

UZTURA BAGĀTINĀTĀJI – RISKS SPORTISTAM

- ▶ Uztura bagātinātāji (UB) var saturēt aizliegtas vielas pat tad, ja tas nav norādīts uz iepakojuma.
- ▶ Ieteicams veikt rūpīgu produktu izpēti.
- ▶ Nevienam nevar garantēt UB **100%** drošību!

Latvijas Valsts zāļu reģistrs - dati.zva.gov.lv/zalu-registrs/

LATVIJAS ZĀĻU REĢISTRS

Zāļu valsts aģentūra

[Sākums](#) [Aktīvās vielas](#) [Meds75+](#) [BUJ](#) [Atvērtie dati](#)

[English](#)

Aktīvā viela, zāles, ATĶ kods, reģistrācijas numurs vai RAĪ nosaukums

Meklēšanas nosacījumi

- Rx** Receptšu zāles
- OTC** Bezreceptšu zāles

- KZS** NVD kompensējamās zāles
- KZS R** References medikaments

Papildu informācija

- Lietošana pacientiem vecumā 75+
- Informācija par lietošanu sportā
- Reģistrācijas numurs
- Atbilstošs uzturēšanās vietas īpašnieks
- Reģistrācija
- Pr...
- Reģistrācija...
- Reģistrācija...
- Piemērota lietošana...

Meklēt reģistrā

Attīrīt formu

Aktīvās vielas A-Z

[A](#) [B](#) [C](#) [D](#) [E](#) [F](#) [G](#) [H](#) [I](#) [J](#) [K](#) [L](#) [M](#) [N](#) [O](#) [P](#) [Q](#) [R](#) [S](#) [T](#) [U](#) [V](#) [W](#) [X](#) [Y](#) [Z](#)

Diagnozes un zāles

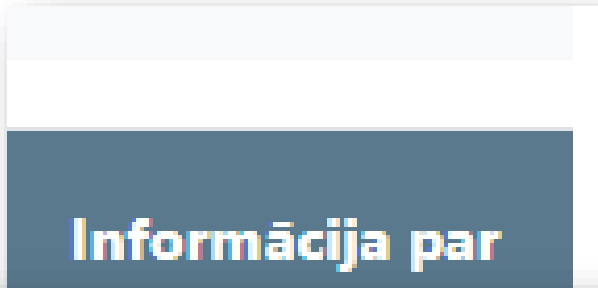

NVD kompensējamo zāļu saraksts

Meds75+
DATABASE OF MEDICATION
FOR OLDER PERSONS

Meds75+ – informācija par zālēm pacientiem
75+

ums tai sni
gumslabave seliba
iegum
a komandā un apnēmiba
iemdrosme pieklāj ibaprieks
pašnovērtējums noteiktiba
kontrolatbildibassajūtadraudziba
Sadarbiba

Informācija par

Informācija par lietošanu sportā

Svarīga informācija

Ārpus sacensībām

Atļauts

Sacensību laikā

Atļauts

Piezīmes par lietošanu: Visi glikokortikoīdi ir aizliegti sacensību laikā, ja tos lieto orālā (ieskaitot oromukozālā), injicējamā vai rektālā ievadišanas ceļā

Aizliegto vielu un metožu saraksta klase: S9

Informācija par lietošanu sportā

Svarīga informācija

Ārpus sacensībām

Aizliegts*

Sacensību laikā

Aizliegts*

Piezīmes par lietošanu: *Viela aizliegta atsevišķos sporta veidos sacensību laikā un atsevišķos sporta veidos gan sacensību laikā, gan ārpus sacensībām

Aizliegto vielu un metožu saraksta klase: P1

Informācija par lietošanu sportā

Svarīga informācija

Ārpus sacensībām

Atļauts

Sacensību laikā

Aizliegts

Aizliegto vielu un metožu saraksta klase: S7

zales.antidopings.gov.lv

Medikamentu pārbaude

Meklēt medikamentus

Lai izmantotu lietotni, Tev jāapstiprina lietošanas nosacījumi

Apstiprinu lietotnes lietošanas nosacījumus

Pieklūstamības paziņojums

Meklēt medikamentus

Meklēt vari pēc aktīvās **vielas** nosaukuma, ražotāja piešķirtā **medikamenta** nosaukuma vai medikamenta reģistrācijas **numura**.

Vielas

Medikaments

Numurs

Meklēt medikamentu

Meklēt

Latvijas Antidopinga
birojs

Noderīgi

- Aktualitātes
- Kas ir dopings?
- Dopinga kontroles procedūra
- PATIES
- Inform
- pārkāp
- Noder
- Ieskatī
- būtiskākajās izmaiņās:

Antidopings

- SPORTĀ AIZLIEGTĀS VIELAS
- Pārbaudīt medikamentu
- Konstatētie antidopinga pārkāpumi
- Izglītība
- Lekcijas un semināri
- Terapeitiskās lietošanas atļauja

Kontakti

- Darbinieku kontakti
- Pakalpojumi
- Starptautiskā sadarbība
- ZIŅO PAR PĀRKĀPUMU!

Terapeutiskās lietošanas atļauja (TLA)/ TUE

Terapeutiskās lietošanas atļauja (TLA/ TUE)

- **TLA ir atļauja, kas sportistam ļauj lietot medikamentus no aizliegto vielu saraksta, ja tas nepieciešams ārstēšanās nolūkos.**

Terapeutiskās lietošanas atļauju piešķir, ja ievēroti **VISI** norādītie nosacījumi:

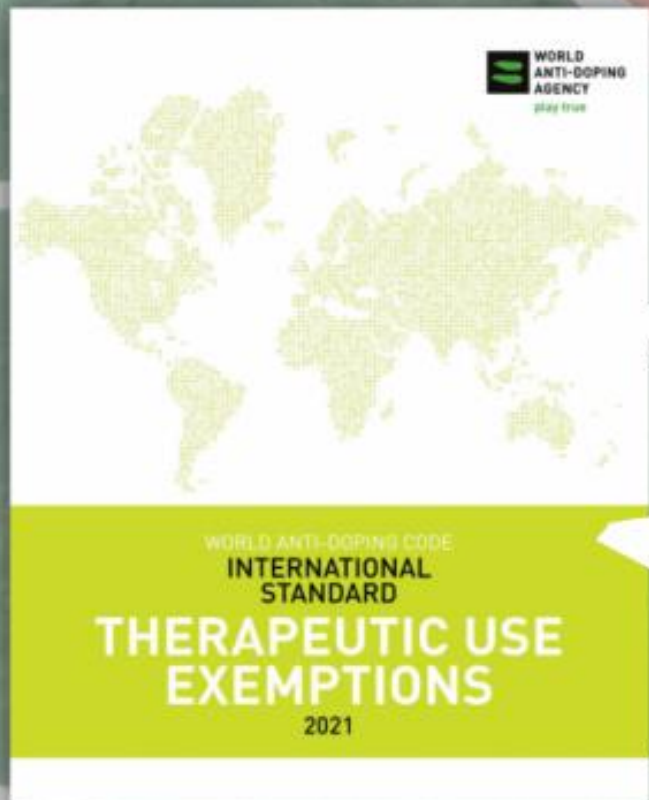
1. Sportistam ir skaidri diagnosticēts medicīniskais stāvoklis, kam **nepieciešama ārstēšana**, izmantojot aizliegtu vielu vai metodi;
2. Vielas terapeutiskā lietošana, ņemot vērā varbūtības, **būtiski neuzlabos sniegumu**, pārsniedzot sportista parasto veselības stāvokli;
3. Aizliegtā viela vai metode ir indicēta medicīniskā stāvokļa ārstēšanai un aizliegtajai vielai vai aizliegtajai metodei **nav citas pamatotas terapeutiskas alternatīvas**;
4. Nepieciešamība izmantot šo vielu vai metodi **nav** tādas vielas vai metodes **iepriekšējas izmantošanas sekas** (bez TLA), kas bija aizliegta lietošanas laikā.

Terapeitiskās lietošanas atļauja (TLA/ TUE)

- **Nacionāla līmeņa sportistiem** izsniegšanu koordinē Latvijas Antidopinga birojs - antidopings@antidopings.gov.lv un lēmumus par TUE piešķiršanu pieņem **TUE komisija 3 sporta ārstu sastāvā**.
- **21 darba dienu laikā** no lēmuma pieņemšanas dienas Komisijas lēmumu **var pārsūdzēt** Pārsūdzības komisijā.

Lai TLA varētu piešķirt, ir jāatbilst četriem kritērijiem.

Sportistiem un viņu medicīnas personālam rūpīgi jāapsver, vai TLA varētu tikt apstiprināta, un jānodrošina vajadzīgā medicīniskā dokumentācija, lai pamatotu savu TLA pieteikumu.

Ja TLA netiek apstiprināta, sportists var pārsūdzēt šo lēmumu pārsūdzības komisijā!

Dopinga kontroles procedūra

Diskvalifikācijas un konstatētie antidopinga noteikumu pārkāpumi

ADAMS un sportistu reģistrs

Valsts līmeņa sportisti

Antidopinga noteikumu pārkāpuma izskatīšanas kārtība

Aizliegtās vielas un informatīvie materiāli

Terapeitiskās lietošanas atļaujas

Antidopinga komisijas

TLA kontrolsaraksts

▶ Atskaņot tekstu

Publicēts: 29.10.2020.

TLA kontrolsarakstā ir apkopots, kādas ir TLA pieteikuma anketas aizpildīšanas prasības un, atbilstoši diagnozei, kādi papildus dokumenti ir jāpievieno pieteikumam. Šie kontrolsaraksti ir veidoti, ņemot vērā attiecīgo dokumentu "Medicīniskā informācija terapeitiskās lietošanas izņēmumu piešķiršanas komisiju lēmumu atbalstam" prasības.

 [Anafilakse](#)

 [Astma](#)

<https://www.antidopings.gov.lv/lv/tla-kontrolsaraksts>

Dopinga kontroles procedūra

Diskvalifikācijas un konstatētie antidopinga noteikumu pārkāpumi

ADAMS un sportistu reģistrs

Valsts līmeņa sportisti

Antidopinga noteikumu pārkāpuma izskatīšanas kārtība

Aizliegtās vielas un informatīvie materiāli

Terapeitiskās lietošanas atļaujas

Antidopinga komisijas

Anafilakse

Astma

Balsta un kustību orgānu sistēmas traucējumi

Diabēts

Iekaisīgu zarnu slimība

Intravenozas infūzijas

Miega traucējumi

Neiropātiskas sāpes

Nieru transplantācija

Sinusīts

Sirds un asinsvadu sistēmas traucējumi

Transpersonas

Uzmanības deficīta un hiperaktivitātes sindroms (ADHD)

Vīriešu hipogonādisms

Virsnieru mazspēja

"Sportisti savu ceļu sportā sāk tīri, godīgi un aizrautīgi"

Italian artist Lorenzo Vitturi's photography series on children skateboarding in Cambodia on display at the NCPA, Mumbai Image: Lorenzo Vitturi

**Bērnu
un pusaudžu
uzticības
tālrunis
116111**

**DROŠS SPORTS -
PATIESS SPORTS**

Bērnu aizsardzības
centrs

Bērnu
un pusaudžu
uzticības
tālrunis
116111
Katru dienu
24 stundu laikā

Latvijas Antidopinga
birojs

PATIESS
SPORTS

Esi laicīgi informēts!

www.antidopings.gov.lv

[antidopings.gov.lv](https://www.facebook.com/antidopings.gov.lv)

[#PatiessSports](https://twitter.com/PatiessSports)

*Mg.sab.ves; Mg. Biomed. Ivans Šapošņikovs,
Vecākais eksperts izglītības un informācijas jautājumos, ITA International Clean Sports Educator,
fitnesa treneris, praktizējošs koučs*

Latvijas Antidopinga birojs ivans.saposnikovs@antidopings.gov.lv